

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

ČESKO – ŠPANĚLSKÝ GLOSÁŘ

Sociální zabezpečení a sociální práce v České republice

1. vydání, 2021

Glosář byl zpracován v rámci projektu **Inkluze Interkulturně 2**, jako podpůrný studijní materiál pro účastníky vzdělávacích kurzů v oblasti interkulturní práce, a dále pro uchazeče o vykonání zkoušky z profesní kvalifikace Interkulturní pracovník (75-020-R), publikované v Národní soustavě kvalifikací.

Realizátor projektu: InBáze, z. s.

Partner projektu: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Autoři:

České znění: Mgr. Jan Matěj Bejček

Překlad: Lic. Miguel José Cuenca Drouhard, Ph.D.

Obsah

1. Vybrané instituce
2. Vybrané základní pojmy
3. Poradenství – techniky aktivního naslouchání

1. Vybrané instituce

Sociální politika, politika zaměstnanosti, sociální služby a sociální péče		
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	MPSV	Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
Zaměstnanost, peněžité dávky, rekvalifikace		
Úřad práce České republiky	ÚP ČR	Oficina de Trabajo
Generální ředitelství úřadu práce ČR	GŘ ÚP	Dirección General de la Oficina de Trabajo
Krajská pobočka úřadu práce ČR		Delegación territorial de la Oficina de Trabajo
Kontaktní pracoviště krajské pobočky úřadu práce ČR	KoP ÚP	Punto de contacto de delegación territorial de la Oficina de Trabajo
Sociální, důchodové a nemocenské pojištění		
Česká správa sociálního zabezpečení	ČSSZ	Administración Estatal de la Seguridad Social
Okresní správa sociálního zabezpečení	OSSZ	Administración de Distrito de la Seguridad Social
Pražská správa sociálního zabezpečení	PSSZ	Administración de Praga de la Seguridad Social

Městská správa sociálního zabezpečení (v Brně)	MSSZ	Administración Municipal de la Seguridad Social (en Brno)
Rodina a děti		
Orgán sociálně-právní ochrany dětí	OSPOD	Órgano para la Protección Jurídico-social del Menor
Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí	UMPOD	Oficina para la Protección Jurídica Internacional del Menor
Ochrana práv osob		
Kancelář veřejného ochránce práv	KVOP	Oficina del Defensor del Pueblo

2. Vybrané základní pojmy

(jednotlivé pojmy jsou řazeny abecedně)

A	
Ambulantní služba <i>(forma poskytování sociálních služeb)</i>	Servicio ambulante <i>(forma de prestación de servicios sociales)</i>
Arteterapie	Arteterapia
Azylový dům - pro matky / rodiny s dětmi - pro osoby bez přístřeší	Casa refugio - para madres / familias con niños - para personas sin techo / sin hogar
B	
Bezdomovec	Persona sin techo / sin hogar
C	
Centrum denních služeb	Centro de servicios de día
Centrum sociálních služeb	Centro de servicios sociales

Cílová skupina sociální služby	Colectivo destinatario de servicios sociales
D	
Dávky nemocenského pojištění	Prestaciones del seguro de enfermedad
Dávky pomoci v hmotné nouzi	Prestaciones de ayuda por necesidad urgente
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	Prestaciones para personas con discapacidad
Dávky pěstounské péče	Prestaciones por cuidado de acogida
Dávky státní sociální podpory	Prestaciones de asistencia social del Estado
Diskriminace	Discriminación
Dlouhodobé ošetřovné <i>(dávka nemocenského pojištění)</i>	Prestación por cuidado de familiar de larga duración <i>(prestación del seguro de enfermedad)</i>
Dobrovolník	Voluntario
Dobrovolnictví	Voluntariado

Domácí násilí	Violencia doméstica
Domácnost / společná domácnost	Hogar / Hogar común
Domov pro osoby se zdravotním postižením	Residencia para personas con discapacidad
Domov pro seniory	Residencia para mayores
Domov se zvláštním režimem	Residencia con régimen especial
Doplatek na bydlení <i>(dávka pomoci v hmotné nouzi)</i>	Complemento por alojamiento <i>(prestación de ayuda por necesidad urgente)</i>
Druhy sociálních služeb <i>(sociální poradenství, služby sociální péče, služby sociální prevence)</i>	Tipos de asuntos sociales <i>(asesoría social, servicios de atención social, servicios de prevención social)</i>
Důchod - starobní - invalidní - vdovský a vdovecký - sirotčí	Pensión - de vejez - de incapacidad - de viudedad - de orfandad
Důchodové pojištění	Seguro de pensiones
E	

Existenční minimum	Mínimo de subsistencia
F	
Fakultativní služba	Servicio facultativo
Forma poskytování sociální služby <i>(ambulantní, terénní, pobytová)</i>	Forma de prestación de servicios sociales <i>(ambulantes, de terreno, residenciales)</i>
H	
Hmotná nouze	Necesidad urgente
I	
Individuální plán	Plan individual
Interkulturní komunikace	Comunicación intercultural
Interkulturní mediace	Mediación intercultural
Interkulturní pracovník	Trabajador intercultural

Interkulturní práce	Trabajo intercultural
Invalidita - stupeň invalidity	Incapacidad - grado de incapacidad
K	
Konzultace	Consulta
Komunitní aktivita / komunitní aktivity	Actividad comunitaria / actividades comunitarias
Komunitní pracovník	Trabajador comunitario
Komunitní práce	Trabajo comunitario
Komunitní tlumočení	Interpretación comunitaria / social / de enlace
Komunitní tlumočnick	Intérprete comunitario
Krizové centrum	Centro de crisis
Krizová intervence	Intervención de crisis

L	
Linka důvěry	Línea directa de crisis
M	
Mediace <i>(mimosoudní řešení sporů či konfliktů)</i>	Mediación <i>(resolución extrajudicial de conflictos)</i>
Mediátor	Mediador
Mimořádná okamžitá pomoc <i>(dávka pomoci v hmotné nouzi)</i>	Ayuda inmediata extraordinaria <i>(prestación de ayuda por necesidad urgente)</i>
Mlčenlivost	Confidencialidad
N	
Náhradní rodinná péče	Cuidado en familia de acogida
Nemocenské <i>(dávka nemocenského pojištění)</i>	Prestación por enfermedad <i>(prestación del seguro de enfermedad)</i>
Nemocenské pojištění	Seguro de enfermedad

Nepojistná dávka	Prestación no asegurada
Nestátní nezisková organizace <i>(zkratka NNO)</i>	Organización No Gubernamental <i>(abreviatura ONG)</i>
Nezaměstnanost	Desempleo / paro <i>(col.)</i>
Nezaopatřenost <i>(sociální / ekonomická...)</i>	Vulnerabilidad <i>(social / económica...)</i>
Nezaopatřené dítě	Menor dependiente
Nízkoprahová sociální služba	Servicio social básico
Noclehárna <i>(krátkodobé, nízkoprahové ubytování pro osoby bez přístřeší)</i>	Albergue social <i>(alojamiento básico de corta duración para personas sin techo)</i>
O	
Občanská participace	Participación ciudadana
Občanská společnost	Sociedad civil
Obtížná sociální situace	Situación social difícil

Odborné sociální poradenství	Asesoría social especializada
Ombudsman <i>(veřejný ochránce práv)</i>	Defensor del Pueblo <i>(defensa de los derechos de las personas)</i>
Opatrovnictví / opatrovník	Tutela / tutor
Ošetřovné <i>(dávka nemocenského pojištění)</i>	Prestación por cuidado de familiar <i>(prestación del seguro de enfermedad)</i>
Osvojení <i>(adopce)</i>	Adopción
Osvojitel	Adoptador
P	
Pečovatel	Cuidador
Pečovatelská služba	Servicio de cuidados
Peněžitá pomoc v mateřství <i>(dávka nemocenského pojištění)</i>	Ayuda económica por maternidad <i>(prestación del seguro de enfermedad)</i>
Pěstoun	Padre de acogida

Pěstounská péče	Acogida familiar
Pobytová služba <i>(forma poskytování sociálních služeb)</i>	Servicio residencial <i>(forma de prestación de servicios sociales)</i>
Podpora při rekvalifikaci	Ayuda a la recapacitación / recualificación
Podpora v nezaměstnanosti	Ayuda por desempleo
Podpůrčí doba	Periodo de ayuda
Pohřebné <i>(dávka státní sociální podpory)</i>	Prestación por entierro <i>(prestación de la ayuda social del Estado)</i>
Pojistná dávka	Prestación asegurada
Porodné <i>(dávka státní sociální podpory)</i>	Prestación por nacimiento <i>(prestación de la ayuda social del Estado)</i>
Poskytovatel sociálních služeb <i>(fyzická / právnická osoba poskytující sociální službu)</i>	Proveedor de servicios sociales <i>(persona física / jurídica que presta servicios sociales)</i>
Pracovník v sociálních službách	Trabajador de servicios sociales
Právní poradenství	Asesoría jurídica
Právní zástupce	Fiscal

Průkaz osoby se zdravotním postižením - osoba zdravotně tělesně postižená (ZTP) - osoba zdravotně tělesně postižená s průvodcem (ZTP/P)	Tarjeta de persona con discapacidad - persona con discapacidad física (ZTP) - persona con discapacidad con acompañante (ZTP/P)
Přídavek na dítě <i>(dávka státní sociální podpory)</i>	Complemento por hijo <i>(prestación de la ayuda social del Estado)</i>
Příspěvek na bydlení <i>(dávka státní sociální podpory)</i>	Ayuda a la vivienda <i>(prestación de la ayuda social del Estado)</i>
Příspěvek na mobilitu <i>(dávka pro osoby se zdravotním postižením)</i>	Ayuda a la movilidad <i>(prestación para personas con discapacidad)</i>
Příspěvek na péči <i>(dávka poskytovaná dle zákona o sociálních službách)</i>	Ayuda por cuidados <i>(prestación otorgada según la ley de servicios sociales)</i>
Příspěvek na zvláštní pomůcku <i>(dávka pro osoby se zdravotním postižením)</i>	Ayuda para accesorios especiales <i>(prestación para personas con discapacidad)</i>
Příspěvek na živobytí <i>(dávka pomoci v hmotné nouzi)</i>	Ayuda para sustento <i>(prestación de ayuda por necesidad urgente)</i>
Psychiatr	Psiquiatra
Psycholog	Psicólogo
Psychologické poradenství	Consulta psicológica
R	

Registr poskytovatelů sociálních služeb	Registro de proveedores de servicios sociales
Registrovaná sociální služba	Servicio social registrado
Rodičovská dovolená	Permiso/Baja por paternidad
Rodičovský příspěvek <i>(dávka státní sociální podpory)</i>	Prestación por paternidad <i>(prestación de la ayuda social del Estado)</i>
Rozhodné období	Periodo de referencia
S	
Sociálně-aktivizační služba	Servicio de activación social
Sociální kurátor	Tutor social
Sociální ochrana	Protección social
Sociální péče	Atención social
Sociální pojištění	Seguro social

Sociální politika	Política social
Sociální poradenství	Asesoría social
Sociální pracovník	Trabajador social
Sociální prevence	Prevención social
Sociální riziko	Riesgo social
Sociální událost	Emergencia social
Sociální zabezpečení	Seguridad social
Sociální začlenění	Integración social
Socioterapie	Socioterapia
Stacionář - denní stacionář - týdenní stacionář	Centro de atención - centro de atención diaria - centro de atención semanal
Standardy kvality sociální služby / sociálních služeb	Baremos de calidad de servicio social / servicios sociales

Státní politika zaměstnanosti	Política estatal de empleo
Státní sociální podpora	Ayuda social del Estado
Stupeň invalidity	Grado de incapacidad
T	
Terapeut	Terapeuta
Terapeutická skupina	Grupo de terapia
Terapie	Terapia
Terénní pracovník	Trabajador de terreno
Terénní práce	Trabajo de terreno
Terénní služba <i>(forma poskytování sociálních služeb)</i>	Servicio de terreno <i>(forma de prestación de servicios sociales)</i>
V	

Vyměřovací základ	Base de referencia
Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství <i>(dávka nemocenského pojištění)</i>	Prestación compensatoria por gestación y maternidad <i>(prestación del seguro de enfermedad)</i>
Vyživovací povinnost	Obligación de manutención
Z	
Zařízení sociálních služeb	Centro de servicios sociales
Základní sociální poradenství	Asesoría social elemental
Zákon o důchodovém pojištění <i>(155/1995 Sb.)</i>	Ley sobre el seguro de pensiones <i>(155/1995 Sb.)</i>
Zákon o nemocenském pojištění <i>(187/2006 Sb.)</i>	Ley sobre el seguro de enfermedad <i>(187/2006 Sb.)</i>
Zákon o pomoci v hmotné nouzi <i>(111/2006 Sb.)</i>	Ley sobre ayuda urgente <i>(111/2006 Sb.)</i>
Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením <i>(329/2011 Sb.)</i>	Ley sobre concesión de prestaciones a personas con discapacidad <i>(329/2011 Sb.)</i>
Zákon o sociálních službách <i>(108/2006 Sb.)</i>	Ley sobre servicios sociales <i>(108/2006 Sb.)</i>

Zákon o státní sociální podpoře (117/1995 Sb.)	Ley sobre ayuda social del Estado (117/1995 Sb.)
Základní životní potřeby	Necesidades básicas vitales
Zprostředkování zaměstnání	Intermediación en el empleo
Životní minimum	Mínimo vital

3. Poradenství – techniky aktivního naslouchání

Technika povzbuzování	
Řekněte mi o tom více prosím.	¿Me puede contar algo más sobre esto?
Technika objasňování	
Jak / kdy se to stalo?	¿Cómo / cuándo ocurrió?
Co jste tímto očekával?	¿Qué esperaba de eso?
Jak to na Vás působí?	¿Qué efecto le causa?
Jak tomu mám rozumět?	¿Qué quiere decir exactamente?
Technika parafrázování	
Jestli tomu dobře rozumím, říkáte že (...) je to tak?	Si lo he entendido bien, usted dice que (...). ¿Es así?
Dobře, jen se nyní ujistím, zda tomu správně rozumím.	Bien. A ver si lo he entendido bien.
Vy tedy říkáte že (...) rozumím tomu správně?	Usted dice que (...) ¿Lo he entendido bien?
Pokud jsem to pochopil správně, tak byste potřebovala, aby vám váš partner více důvěřoval, je to tak?	Si lo he entendido bien, usted necesita que su pareja confíe más en usted. ¿Es así?
Technika zrcadlení pocitu / reflexe	
Vidím / slyším / cítím že (...)	Puedo ver / oír / sentir que (...)
Slyším, že jste z celé záležitosti rozčilený/á (...)	Puedo oír que este asunto le enoja (...)

Cítím, ve vašem hlase smutek / naštvání / bezradnost (...)	Puedo sentir en su voz que está triste / enojado / confuso
Rozumím, že to pro vás stále není jednoduché.	Entiendo que para usted esto sigue siendo complicado.
Technika shrnutí	
Mluvili jste o (...), je to tak? Je ještě něco, co byste k tomu chtěl říct?	Ha hablado de (...). ¿Es así? ¿Quiere decir algo más al respecto/sobre el asunto?
Pojďme si shrnout: říkal jste, že (...)	Resumiendo: usted dijo que (...)
Než se posuneme dál / než toto téma uzavřeme, pojďme si jej shrnout.	Antes de continuar adelante / terminar este tema, vamos a resumirlo.
Mě se zdá nejdůležitější to, že (...)	Me parece que lo más importante es (...)
Technika ocenění / uznání	
Cením si / oceňuji (...)	Es importante / aprecio / veo (...)
Cením si Vaší snahy tuto nelehkou situaci řešit.	Veo sus esfuerzos por solucionar esta situación complicada.
Oceňuji, jak otevřeně o svém problému dokážete hovořit.	Aprecio su esfuerzo por hablar abiertamente de su problema.
To pro Vás muselo být náročné. Cením si toho, že jste přišel / přišla (...)	Tuvo que ser difícil para usted. Es importante que haya venido (...)